

Grau en Periodisme

Periodisme especialitzat (21327)

Titulació/Estudis: Grau de Periodisme

Curs: 2on

Trimestre: 3er

Número de crèdits ECTS: 4 crèdits

Hores dedicació estudiant: 100

Llengua o llengües de la docència: català/castellà

Professorat: Dra. Montse Quesada

1. Presentació de l'assignatura

L'assignatura Periodisme especialitzat introdueix a l'estudi de les especialitzacions periodístiques, mitjançant el coneixement dels fonaments epistemològics de la informació periodística especialitzada. És també la matèria que presenta les grans àrees d'especialització periodística que estan presents en els mitjans d'informació general: Política, Economia, Cultura i Societat.

Un dels principals objectius de l'assignatura és fer créixer en els alumnes l'interès pel rigor i el tractament en profunditat de la informació d'actualitat amb la intenció de satisfer les necessitats informatives de les audiències potencials. Alhora, és també un objectiu d'aquesta assignatura ajudar als alumnes a identificar amb claredat el seu àmbit temàtic d'interès preferent per tal de guiar i tutoritzar l'itinerari posterior per les diferents especialitzacions periodístiques, que cursarà en els següents cursos com a matèries optatives.

És un fet que, en la societat global, l'accés a les fonts d'informació és a l'abast de tothom i, precisament per aquest motiu, els periodistes especialitzats han de poder oferir una interpretació de la realitat social el més acurada i documentada possible. L'aprenentatge d'aquesta matèria exigeix, doncs, rigor i mètode en l'elaboració de la informació, així com reflexió i esperit crític per a elaborar productes d'excel·lència dins la metodologia de l'especialització periodística.

2. Competències a assolir

Generals

Instrumentals:

- Capacitat per a comunicar-se amb propietat de manera oral i escrita en qualsevol de les dues llengües oficials de Catalunya, tant amb audiències expertes com amb públic general.
- Domini de les aplicacions informàtiques pròpies de l'àmbit acadèmic.

Personals:

- Capacitat per a treballar en equip, participant activament en els debats i negociant les opinions discrepants fins arribar a posicions de consens.
- Desenvolupament de la capacitat de raonament autònom i amb distància crítica en temes o qüestions controvertits.
- Consolidació d'hàbits d'autodisciplina, autoexigència i rigor en la realització del treball acadèmic, així com en l'organització de la feina i la seva correcta temporalització.

Sistèmiques:

- Desenvolupament del sentit de la curiositat així com del desig de saber allò que s'ignora, imprescindibles en tot procés formatiu i en tota activitat professional amb projecció.

- Capacitat per aplicar i adaptar els coneixements adquirits en contextos i situacions noves amb flexibilitat i creativitat.
- Capacitat per a progressar en els processos de formació i aprenentatge de manera autònoma i contínua.

Específiques

Específiques del grau:

- Coneixement dels processos informatius i comunicatius, així com de les principals teories que els formalitzen i analitzen.
- Coneixement de l'anglès com a forma d'expressió professional en els mitjans de comunicació.
- Coneixement de l'evolució històrica de les modalitats i tradicions periodístiques en els diversos mitjans.
- Coneixement de l'ètica i la deontologia professional del periodisme així com de l'ordenació jurídica de la informació.
- Coneixement de l'impacte social de les tecnologies informatives.
- Coneixement dels principals debats i aconteixements mediàtics.
- Coneixement dels fonaments i els mètodes de disciplines científiques que puguin ajudar a comprendre millor el món.
- Capacitat i habilitat per a expressar-se amb fluïdesa i eficàcia comunicativa en les llengües pròpies de manera oral i escrita.
- Capacitat per a llegir i analitzar textos i documents especialitzats de qualsevol tema rellevant.
- Capacitat i habilitat per a utilitzar els sistemes i recursos informàtics i les seves aplicacions interactives.
- Capacitat i habilitat per a realitzar les principals tasques periodístiques en les diverses àrees temàtiques.
- Capacitat i habilitat per a cercar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font o document (escrit, sonor, visual, etc.) de utilitat per a l'elaboració i processament d'informació.
- Capacitat i habilitat per a recuperar, organitzar, analitzar i processar informació i comunicació per a ser difosa, servida o tractada.
- Capacitat per a identificar i analitzar els productes informatius en qualsevol gènere, llenguatge o suport, per tal de procedir al seu estudi crític.
- Capacitat i habilitat per a saber utilitzar dades i estadístiques de manera correcta i comprensible per a la divulgació majoritària.

Específiques de l'assignatura:

- Coneixement dels principis generals que regulen la producció d'informació periodística especialitzada.
- Coneixement de les tècniques i mètodes professionals utilitzats en el tractament de la informació de qualitat.
- Capacitat per a interactuar amb fonts expertes i especialistes de tots els àmbits temàtics.
- Capacitat i habilitat per a divulgar informacions complexes a través dels mitjans de comunicació mitjançant el llenguatge comú.

3. Continguts

Part General

Tema 1. Què és el Periodisme especialitzat

- 1.1. Origen de l'especialització. Saturació mediàtica de la informació generalista
- 1.2. Crisi de lectors de la premsa escrita i fragmentació de la audiència de masses
- 1.3. Aparició de publicacions especialitzades. Incorporació dels especialistes a les redaccions generalistes
- 1.4. Noves funcions dels mitjans de comunicació tradicionals. La informació de qualitat i els mitjans de referència

Tema 2. Fonaments epistemològics de la Informació periodística especialitzada

- 2.1. Capacitat de la informació periodística per a transmetre el coneixement científic
- 2.2. Periodisme i ciutadania. Ètica per a una informació responsable

- 2.3. Dificultats de comunicació entre periodistes i especialistes
- 2.4. Nivells d'especialització

Tema 3. Rutines de producció de la informació periodística especialitzada

- 3.1. Objectius de la informació periodística especialitzada
- 3.2. Formació dels periodistes especialitzats
- 3.3. Canvi de rols en la relació amb les fonts d'informació
- 3.4. Metodologia especialitzada *versus* metodologia generalista
- 3.5. Aptituds i actituds dels periodistes. Dels periodistes *acostumats* als periodistes especialitzats

Tema 4. Àrees d'especialització periodística

- 4.1. La divisió del coneixement en quatre grans àrees temàtiques
- 4.2. La informació especialitzada en política: internacional, nacional, autonòmica i local
- 4.3. La informació especialitzada en economia: informar en temps de crisi
- 4.4. La informació especialitzada en cultura i espectacles
- 4.5. La informació especialitzada en societat i l'àmbit criminològic

Part específica

- 1. Identificació de l'àrea d'especialització periodística
- 2. Tècniques documentals per a contextualitzar l'actualitat periodística
- 3. Treball amb fonts i emissors especialitzats
- 4. Metodologia periodística especialitzada en cada àmbit temàtic
- 5. Formats periodístics i llenguatge divulgatiu

4. Avaluació

Per a l'avaluació d'aquesta assignatura es tindran en compte els següents elements principals:

- l'actitud receptiva activa (A)
- la participació en els debats que es generin a l'aula (P)
- la realització de treballs individuals i en grup (T)
- la superació d'un examen tipus test sobre els coneixements apresos (E)

El pes de cadascun d'aquests elements en la nota final es reflecteix en la següent taula.

Tipus d'avaluació	Període temporal	Tipus d'activitat	Pes en la nota final
A	Setmanes 1 a 10	D'estudi, anàlisi i aprehensió dels continguts	10%
P	Setmanes 4 a 10	Participació en els debats que es generin a l'aula	10%
T	Setmanes 4 a 10	Elaboració i exposició de productes especialitzats	45%
E	Setmana 10	Examen tipus test	35%

Els elements que integren l'avaluació de l'assignatura seran recuperables seguint els següents criteris:

Elements recuperables de l'assignatura		
	Requisits previs	Sistema de recuperació
Activitats d'estudi, anàlisi i aprehensió dels continguts	Haver obtingut entre 3.5 i 4.9 sobre 10	Realització d'un examen sobre els continguts teòrics
Treballs pràctics individuals	Haver obtingut entre 3.5 i 4.9 sobre 10	Realització d'un reportatge especialitzat
Treballs pràctics grupals	Haver obtingut entre 3.5 i 4.9 sobre 10	Realització d'un projecte de reportatge especialitzat
Examen teòric tipus test	Haver obtingut entre 3.5 i 4.9 sobre 10	Realització d'un examen tipus test

5. Bibliografia i recursos didàctics

5.1. Bibliografia bàsica

BERGANZA, M^a Rosa. Periodismo especializado. Pamplona: EUINSA, 2005

ESTEVE, Francisco y FERNÁNDEZ DEL MORAL, Javier. Áreas de especialización periodística. Madrid: Fragua, 1999

ESTEVE, Francisco. Comunicación especializada. Alicante: Ediciones Tucumán, 1999

FERNÁNDEZ DEL MORAL, Javier y ESTEVE, Francisco. Fundamentos de la Información Periodística Especializada. Madrid: Síntesis, 1993

FERNÁNDEZ DEL MORAL, Javier. Periodismo especializado. Barcelona: Ariel, 2004

LLANO, Rafael. La especialización periodística. Madrid: Tecnos, 2008

QUESADA, Montserrat. Periodismo especializado. Pamplona: EUINSA, 1998

QUESADA, Montse. Curso de periodismo especializado. Madrid: Síntesis, 2012

www.iece.es

5.2. Bibliografia complementària

BLANCO, Elena y ESTEVE, Francisco (eds.). Tendencias del Periodismo Especializado. Málaga: Universidad de Málaga, 2010

CAMACHO, Idoia (cord.). La especialización en el periodismo. Formarse para informar. Sevilla, Zamora: Comunicación Social, 2010

ESTEVE, Francisco y MONCHOLI, Miguel Ángel (eds.). Teoría y técnicas del Periodismo especializado. Madrid: Editorial Fragua, 2007

5.3. Recursos didàctics

Les sessions magistrals es complementaran amb presentacions amb Power Point, que estaran disponibles a l'Aula Global per a ús dels alumnes, així com diferents documents d'estudi.

6. Metodologia

L'aprenentatge s'organitzarà a partir de:

Lliçons magistrals	15%	sessions plenàries sobre els continguts teòrics de l'assignatura
Autoaprenentatge	10%	Lectures recomanades per finançar els coneixements presentats en les sessions magistrals
Sessions de debat	5%	seminaris en base a la documentació que els estudiants hauran cercat i treballat fora de l'aula
Pràctiques periodístiques	40%	elaboració de dos reportatges, aplicant amb rigor la metodologia professional especialitzada
Tutories	10%	seguiment dels treballs individuals i/o en grup que s'encarreguin
Examen	20%	prova tipus test per a demostrar els coneixements teòrics assolits

7. Programació d'activitats

Dia	Grups	Activitat a l'aula	Activitat fora de l'aula
8 abril	G1-G2	Presentació del curs i del PAD Explicació del Tema 1	Cerca bibliogràfica sobre definicions del P.E.
13 abril	G1-G2	Explicació del Tema 1 Debat sobre el concepte de P.E.	Cerca bibliogràfica sobre conceptes clau del P.E.
15 abril	G1-G2	Explicació del Tema 2 Debat sobre els conceptes clau del P.E.	Identificació de productes especialitzats
20 abril	G1-G2	Explicació del Tema 3	Lectures sobre el temari teòric
22 abril	G1-G2	Explicació del Tema 4	Lectures sobre el temari teòric
27 abril	G1-G2	Repàs dels dubtes sobre la teoria Criteris per a la formació d'equips	Cerca de temes i exploració de possibles reportatges
29 abril	G2	Primera sessió de treball pràctic . Presentació dels equips i inici del primer reportatge	Cerca d'informació de context
4 maig	G1	Primera sessió de treball pràctic . Presentació dels equips i inici del primer reportatge	Cerca d'informació de context
6 maig	G2	Contactes amb fonts (oficials, expertes, especialitzades, etc.)	Realització d'entrevistes
11 maig	G1	Contactes amb fonts (oficials, expertes, especialitzades, etc.)	Realització d'entrevistes
13 maig	G2	Redacció final i lliurament del primer reportatge	Cerca de nou tema i exploració de possibles reportatges
18 maig	G1	Redacció final i lliurament del primer reportatge	Cerca de nou tema i exploració de possibles reportatges
20 maig	G2	Inici del segon reportatge. Informació de context i identificació de fonts	Realització d'entrevistes
25 maig	G1	Inici del segon reportatge. Informació de context i identificació de fonts	Realització d'entrevistes
27 maig	G2	Entrevistes amb fonts i estructuració i redacció del reportatge	Redacció i edició del segon reportatge
3 juny	G2	Redacció final i lliurament del segon reportatge	Preparació de l'examen teòric
8 juny	G1	Entrevistes amb fonts i estructuració i redacció del reportatge	Redacció i edició del segon reportatge

15 juny	G1	Redacció final i lliurament del segon reportatge	Preparació de l'examen teòric
17-24 juny	G1-G2	Examen part teòrica (tipus test)	
15-22 juliol	G1-G2	Proves de recuperació dels elements avaluable	